

De vaste commissie voor Financiën heeft op 5 maart 2015 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën inzake zijn brief van 21 januari 2015 over de afschaffing van de aftrek van kinderalimentatie (Kamerstuk 2015D03443).

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie,
Van den Eeden

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief en hebben geen aanvullende vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris van Financiën met betrekking tot de afschaffing per 1 januari 2015 van de aftrek van uitgaven voor levensonderhoud van kinderen. Zij hebben hierbij enkele vragen.

Is er al inzicht in de mate waarin de nieuwe kindregelingen effect hebben op de bestaande alimentatieverplichtingen en kan de regering aangeven in hoeverre de nieuwe kindregelingen de afgelopen weken (vanaf 1 januari 2015, de ingangsdatum van de nieuwe kindregelingen tot het moment van beantwoording) hebben geleid tot extra belasting bij de rechtelijke macht in verband met verzoeken van ouders om de hoogte van de kinderalimentatie aan te passen?

Heeft het kabinet overleg gehad met de Expertgroep Kinderalimentatienormen? Zo ja, heeft dat geleid tot een aanpassing van de rekensystematiek die de Expertgroep hanteert zodat die rekensystematiek meer recht doet aan de nieuw ontstane situatie? De leden van de PvdA-fractie lezen in de brief dat de Raad voor de Rechtspraak zal adviseren over de mogelijkheid van een standaardrekenregel om wijzigingen in het alimentatiebedrag te vereenvoudigen. Voor wie is die standaardrekenregel beschikbaar? Betreft het een standaardrekenregel die rechters hanteren om de te verwachten (stroom van) verzoeken efficiënt en snel af te kunnen handelen, of betreft het een rekenregel die ouders zelf eenvoudig kunnen hanteren en de gang naar de rechter niet nodig is? Als het laatste het geval is, is het kabinet dan van mening dat deze standaardrekenregel niet tot strijd tussen ouders onderling zal leiden. Zo, ja waar is die aanname op gebaseerd? Zo nee, hoe effectief is deze standaardrekenregel als ouders onenigheid krijgen over de hoogte van de kinderalimentatie?

Is er reeds zicht op de gevolgen voor de Belastingdienst van de afschaffing van de aftrek van uitgaven voor levensonderhoud van kinderen? Zijn er problemen met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de afschaffing van deze aftrek? Wat zijn de gevolgen met betrekking tot aangiftes inkomstenbelasting van alimentatie betalende ouders indien sprake is van mediation of tussenkomst van een rechter?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de fractie van de SP hebben met belangstelling kennis genomen van de brief van de Staatssecretaris met de reactie over afschaffing van de aftrek van kinderalimentatie. Zij hebben hierover de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de SP-fractie constateren dat zij bij monde van de leden Van Nispen en Siderius op 9 december 2014 een substantieel aantal schriftelijke vragen hebben gesteld over de financiële en sociale gevolgen van de Wet hervorming kindregelingen voor de kinderalimentatie (2014D45655). Deze vragen zijn echter nog altijd niet inhoudelijk beantwoord. Wel is er in reactie daarop een onderzoek/inventarisatie toegezegd door Minister Asscher.

De Minister heeft daarbij toegezegd de vele vragen na nadere analyse van de problemen alsnog te zullen beantwoorden. De leden van de fractie van de SP vragen dan ook de regering wanneer zij deze antwoorden tegemoet kunnen zien en zouden graag nader vernemen wat de status van het aangekondigde onderzoek is. Kan worden aangegeven op welke termijn de door de leden van de SP-fractie eerder gestelde vragen worden beantwoord? Is het aangekondigde onderzoek inmiddels gestart? Zo ja, wat houdt dit onderzoek precies in, in welke vorm vindt dit plaats en wanneer kan de Kamer de uitkomsten daarvan tegemoet zien? En wat gebeurt er in de tussentijd met de gesignaleerde problemen?

De leden van de SP-fractie ontvangen graag een reactie van het kabinet op de door verschillende experts en organisaties voorspelde problemen bij de invoering van de Wet hervorming kindregelingen. Deze leden hebben signalen opgevangen dat de wet ongewenste neveneffecten met zich mee zou kunnen brengen, zoals:

- het gevolg dat de ontvanger van kinderalimentatie er fors op achteruit gaat;
- de uitleg dat het vervallen van de alleenstaande oudertoeslag in de bijstand, de alleenstaande ouderkorting en het fiscaal voordeel bij het betalen van kinderalimentatie enerzijds, en de verhoging van het kindgebonden budget en de invoering van de alleenstaande ouderkop anderzijds, leiden tot een verlaging van de resterende behoefte van het kind en dus van de kinderalimentatie;
- het gevolg dat een verhoging van het kindgebonden budget met een alleenstaande ouderkop een verlaging van de resterende behoefte van het kind betekent;
- het gevolg dat door de wijziging van de regelgeving kinderalimentatie vaak niet meer verschuldigd zal zijn omdat de overheid hierin al voorziet middels het kindgebonden budget en de alleenstaande ouderkop;
- het gevolg dat in feite voor lage inkomens het betalen van de kinderalimentatie is afgeschaft, omdat het kindgebonden budget en/of de alleenstaande ouderkop (betaald door de overheid) voortaan voorziet in de kosten van de kinderen; en
- een stortvloed aan alimentatiezaken vanwege nieuwe conflicten tussen ex-partners over het vaststellen van de behoefte en draagkracht.

Dit zijn slechts enkele van de geschetste effecten, waarvan de leden van de SP-fractie graag zo snel mogelijk alsnog van het kabinet zouden horen in hoeverre deze inderdaad (kunnen) optreden en wat daar dan aan zal worden gedaan indien dat inderdaad zo blijkt te zijn.

De leden van de SP-fractie wijzen het kabinet voorts op het bericht «Rechtbank Den Haag wijkt af van alimentatienormen» op de website van De Rechter Advocaten.¹ In de zaak in kwestie vond de rechtbank het maatschappelijk onaanvaardbaar dat in dat geval, als de richtlijn van de expertgroep alimentatienormen zou zijn gevolgd, in de behoefte van het kind volledig was voorzien uit gemeenschapsmiddelen (het kindgebonden budget). Wat is de mening van het kabinet over het volledig uit gemeenschapsmiddelen financieren van de behoefte van een kind, wanneer de draagkracht van de (in theorie) alimentatieplichtige betaling van kinderalimentatie niet in de weg staat?

¹ <http://www.derechteradvocaten.nl/derechter/goto.aspx?Mode=Show&ItemID=2412&mid=31&Tabid=28&Username=>

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben met ergernis kennisgenomen van de beantwoording van de brief, alsmede van het ongelimiteerde uitstel dat het kabinet denkt nodig te hebben voor de vragen over de kinderalimentatie. Deze wet is tijdig behandeld in de Tweede Kamer, namelijk in het voorjaar van 2014. Daarna was er meer dan een half jaar tijd voor voorbereiding en duidelijkheid. De leden van de fractie van het CDA constateren dat die helderheid er nog niet is.

De leden van de CDA-fractie verzoeken het kabinet de antwoorden op Kamervragen met nummer 1018 (2014/2015), die al op 24 december 2014 gesteld zijn voor woensdag 12 maart te beantwoorden en samen met het rapport van de expertgroep aan de Kamer te sturen. De wet is dan al 2,5 maand van kracht en van veel mensen dreigt de alimentatie met terugwerkende kracht te moeten worden aangepast.

Dat is zeer, zeer onwenselijk en daarom verzoekt de CDA-fractie de regering nu helderheid te geven over de rekenregels en de koopkrachtfactoren van de aanpassing van de kinderalimentatie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de brief van Staatssecretaris van Financiën over de afschaffing van de aftrek van kinderalimentatie. Deze leden hebben nog enkele aanvullende vragen.

De leden van de D66-fractie constateren dat naar aanleiding van de motie van het lid Pieter Heerma van een jaar geleden de Raad voor de Rechtspraak gevraagd is te komen met een standaardrekenregel voor de herziening van de alimentatieverplichtingen. Dit zou pijnlijke rechtszaken moeten helpen voorkomen. Is deze standaardrekenregel al beschikbaar? Zo nee, waarom niet en wanneer wordt dit verwacht?

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft toegezegd om de gevolgen van de Wet hervorming kindregelingen voor een aantal specifieke situaties nader in kaart te brengen, wanneer kan de Kamer dit verwachten?

Vragen en opmerkingen van het lid Van Vliet

Het lid Van Vliet heeft kennisgenomen van de brief inzake de afschaffing van de aftrek van kinderalimentatie maar er resteren enkele vragen.

Het afschaffen van de aftrek levensonderhoud kinderen treft veel alimentatie betalende ouders. De compensatie via het kindgebonden budget komt echter terecht bij de alimentatie ontvangende ouders. De Staatssecretaris merkt terecht op dat het logischer is om dit op te lossen door middel van een aanpassing van de alimentatieverplichting dan door aanpassingen binnen het stelsel van kindregelingen. Ik merk daar wel bij op dat de (financiële) relatie tussen ex-partners vaak verre van harmonieus is, zodat enige juridische zekerheid voor de alimentatie betalende ouders naar onze mening wenselijk is.

Het lid Van Vliet vraagt op welke wijzes kan de alimentatie ontvangende ouder de aanpassing van het alimentatiebedrag in een relevante situatie frustreren of tegenhouden?

Hebben alimentatie betalende ouders een harde garantie, dat de alimentatieverplichting ook daadwerkelijk wordt aangepast aan de nieuwe situatie indien dat van toepassing is en zij dit ook wensen?

Vindt u dat de alimentatie ontvangende ouder recht heeft op een verhoging van het kindgebonden budget, als hij of zij alles doet om een aanpassing van het alimentatiebedrag te frustreren?
Is het een overweging, om de verhoging van het kindgebonden budget (tijdelijk) voorwaardelijk te maken, om het meewerken aan een aanpassing van het alimentatiebedrag af te dwingen?